

Rodiče jsou zoufalí, lékaři přetížení. V kraji je nedostatek dětských psychiatrů

Hodně pacientů, málo lékařů. Tak by se dal shrnout problém dětské psychiatrické péče v kraji. A situace je alarmující. Ordinace dětských psychiatrů i psychologů jsou totiž přeplněné a odborníků na dětskou duši je ve Zlínském kraji zoufale málo.

Vysoký věkový průměr

Podle Ústavu zdravotnických informací a statistiky fungují ve Zlínském kraji tři dětské a dorostové psychiatrie a devět lékařů se zabývá dětskou neurologií. Jejich věkový průměr je ale 62 let, tři z nich dokonce překročili hranici 70 let. Ti, kteří míří do důchodu, za sebe nemohou najít náhradu a volí řešení, že přesluhují.

„Chodím se synem k paní doktorce Březíkové, vím, že může odejít v dohledné době do důchodu a není za ni náhrada. Netuším, kde budu hledat nového psychiatra. Totéž platí pro dětské neurology, což je pro všechny pacienty velký průšvih. Už teď se spousta rodičů s dětmi k psychiatrické péči skoro nedostane,“ obává se maminka Zuzana ze Zlína.

„Je to dlouhodobý problém, který se měl řešit minimálně před deseti lety. Stále chybí koncepce do budoucna,“ potvrzuje lékařka Alena Březíková, která provozuje ordinaci v Otrokovicích.

Nemá kapacity na nové pacienty a ti stávající se dostanou na řadu zhruba tři měsíce po objednání. V roce 2024 dovrší důchodový věk, ordinovat ale plánuje dál. Proč?

„Protože za mě není náhrada. Ve Vsetíně chybí pedopsychiatr už deset let, v Uherském Hradišti pět. Náš obor je velmi specializovaný a přitom náročný. Jsme na periferii zájmu studentů medicíny,“ poukazuje Březíková.

Dříve zůstávala Alena Březíková v ordinaci i dlouho po skončení pracovní doby, administrativu dodělávala o víkendech doma. Dnes už se snaží myslet také na sebe a šetřit se.

„Pacient potřebuje zdravého lékaře. Jen ten mu zajistí kvalitní péči,“ vysvětluje.

Nejvíce ji mrzí, že lidé jsou naštvaní na specialisty a dávají jim za vinu, když je nemohou přijmout.

„Chyba je ale úplně jinde,“ dodává zkušená lékařka.

Stejně vidí situaci i Marcela Bartošíková, lékařka z Kroměříže.

„Nemáme prostor pro nové pacienty, pokud se chceme kvalitně věnovat těm stávajícím. Není to jednoduchá práce. Klienti mají široké spektrum problémů, od ADHD, poruch příjmu potravy, přes problémy s pohlavní identitou až po autistické nemoci. To nevléčíte za jedno sezení. Navíc musíte spolupracovat s rodinou nebo zákonným zástupce, který je často jediný, kdo se s dítětem s těžkou poruchou domluví,“ vysvětluje, proč nepřijímají nové pacienty a čekají doba je u ní půl roku i déle.

„Máme asi 1200 dětských pacientů, což je 50krát více, než by bylo vhodné,“ dodává sestra, která musí denně odmítnout až deset nových zájemců.

Podle lékařky Bartošíkové by pomohlo, kdyby rodiče více chápali rozdíl mezi psychologem a psychiatrem.

„Odpadla by nám tím až třetina pacientů,“ vysvětluje lékařka.

V ordinaci by potom nemuseli „ztrácet čas“ tím, že léčí děti, které potřebují pomoc někoho jiného.

„Rodiče a často ani pediatři si neuvědomují, že psychiatr je pro pacienty, kteří potřebují medikaci. Zároveň chybí i větší provázanost s pediatry, kteří by děti měli směřovat ke správným specialistům a také by po edukaci nebo konzultaci s psychiatrem mohli sami předepisovat některé léky,“ dodává Marcela Bartošíková.

Vyřeší problém dotace 150 tisíc? Zatím to tak nevypadá

Hejtmanství na konci roku 2022 vyhlásilo dotační program na podporu dostupnosti primární péče a dětské psychiatrické péče. Lékařům u ambulantních dětských psychiatrů na území Zlínského kraje slíbil 150 tisíc korun na vybavení nových ambulancí. Chce podpořit zřízení praxe tam, kde byla dříve uzavřena bez náhrady, nebo tam, kde dojde k ukončení činnosti. Do dnešního dne se však nepřihlásil nikdo.

V březnu 2023 spustil kraj projekt zaměřený na podporu duševního zdraví v rodinách, který měl pomoci s potížemi způsobenými nedostatkem psychiatrů a psychologů. Čekací doby u těchto odborníků jsou totiž neúměrně dlouhé, přitom pacient tuto pomoc většinou potřebuje co nejdříve a nelze ji dlouho odkládat.

Proškolení pracovníci v sociálně aktivizační službě jsou schopni poskytnout dětem i jejich rodičům první psychologickou pomoc, aby zachytili problém v první fázi, než naroste do větších rozměrů.